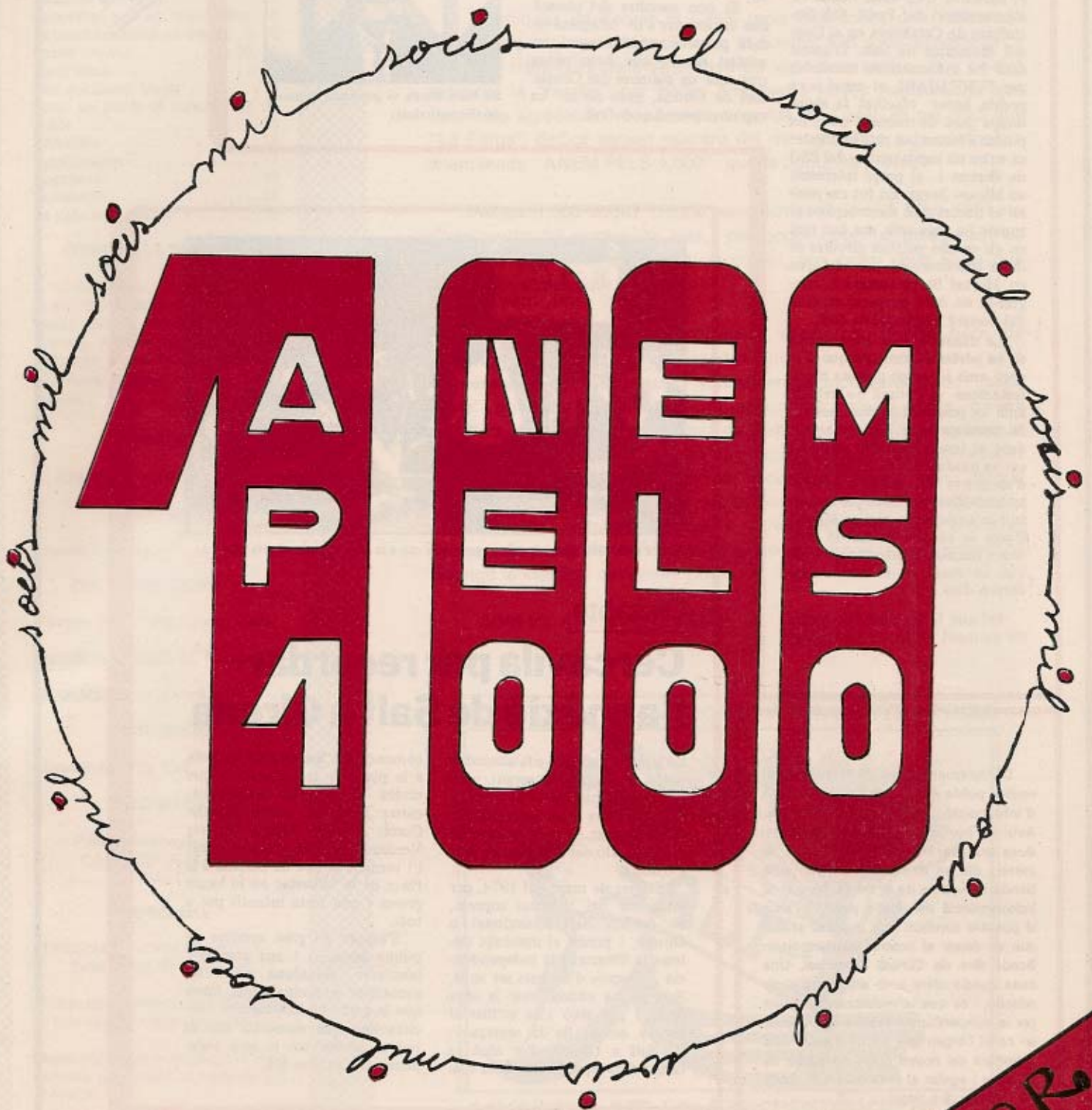

la farga

BUTLLETÍ DEL CASAL DE JUBILATS SALT

POSTER
CENTRAL
K

Any III - Núm. 21
Març 1981

SUMARI

Espigolant.....	2
Editorial.....	3
Vida del Casal.....	5, 6
Participació Saltenca a una partida Reialista del 1821.....	7
Foto-Concurs.....	7
Taula de La Farga.....	7
Converses amb els meus néts... 8	
La independència en marxa.....	8
Poster central.....	10, 11
Teva/Meva.....	13
Des del Carrer Major.....	14
Quan un poble té consciència de poble.....	14
Culturàlia.....	15
Establiments.....	17
Cagaferro.....	19
Hunstrman.....	19
La vida amb humor.....	19

CONSELL DE REDACCIÓ

Lluís Mateu, Josep Cristófol, Quim Pla, Miquel Casellas, Joan Arnau, Narcís Burch, Josep M.ª Torras, Alfons Mateu, Eusebi Cabezas, Martí Fita, Josep M.ª Quintana, Guillem Terribas i Joan Boada.

DISSENY

J. Cristófol i Guillem Terribas.

PORTADA

Eusebi Cabezas.

COL.LABORADORS

Ramon Torramadé i Josep Clara.

ADMINISTRACIÓ: M. Casellas

PUBLICITAT: J. Cebrián.

DISTRIBUCIÓ:

Joan Roig i Pitu Geli.

REDACCIÓ:

Passeig Verdaguer, n.º 1
CASAL DE JUBILATS
SALT

IMPRESSIÓ:

TIPOGRAFIA-OFFSET PAGÈS
Teléf. 42 01 07 - ANGLÈS

D'aquest número de LA FARGA se n'han imprès 1.000 exemplars.

Autoritzem la reproducció dels articles esmentant el nom de LA FARGA.

Dipòsit Legal: GI 356 - 1979.

editorial

"LA FITA DELS MIL"

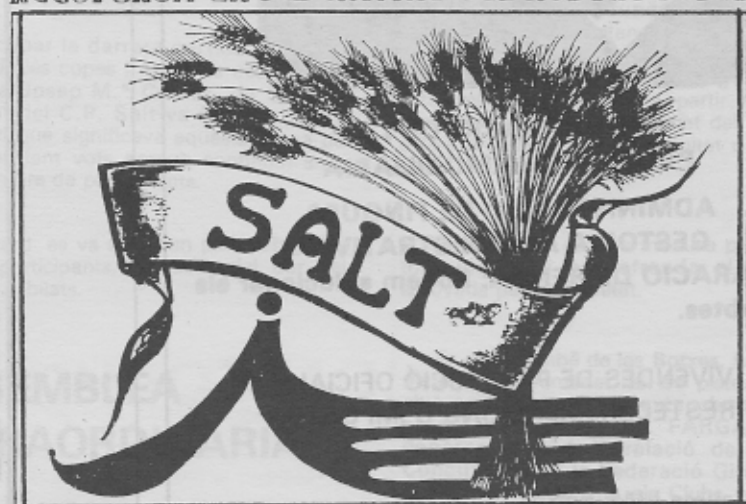
A mitjans de Febrer el Casal tenia 825 socis, una xifra molt important per a una Institució com la nostra; 825 socis assolits un a un en el transcurs dels vuit anys de vida que tenim. Ens convé estendre la "família" per poder emprendre noves realitzacions que facin més agradable i més atractiva la vida del Casal; és per això que "La Farga" dedica aquest número del mes de Març a la campanya anomenada "ANEM PELS 1.000", que la Junta ha iniciat.

Perquè 1.000 socis? Doncs, senzillament, perquè l'any 1981 no s'han pujat les quotes de soci i per poder cobrir el pressupost de despeses que, com tot també va pujant, ens calen nous socis que ens ajudin a mantenir el Casal.

Deixant de banda l'argument econòmic també hem de considerar que qualsevol entitat que no vagi creixent està condemnada a desaparèixer; necessitem la incorporació de "saba nova" que ens porti nous col.laboradors, noves idees, noves activitats. Som la primera entitat de Salt i tenim voluntat de seguir essent-ho. Ens agrada que hi hagi competència, esportivament parlant. Salt sempre ha estat ric en iniciatives i agrupacions. Perquè no una coordinadora d'entitats que reforci les activitats comunes, com poden ser les culturals, cíviques i recreatives? Entre tots tenim el compromís moral de mantenir viu el necessari caliu que sempre ha distingit la identitat del nostre poble.

SOM-HI, ANEM PELS 1.000!!

RECUPEREM LA IDENTITAT DEL NOSTRE POBLE

CAMPANYA PER LA INDEPENDÈNCIA DE SALT

Vida del CASAL

El passat dia 4 de febrer es va celebrar reunió de Junta i per a coneixement de tots els associats us resumiré els principals acords que es varen prendre, així com les iniciatives que es pensen posar en funcionament.

CONFERÈNCIES CULTURALS. — La nostra Secció Cultural "LA FARGA" ha programat un cicle de Conferències (quan rebreu La Farga ja estareu informats) amb la participació del Senador FRANCESC FERRER, que ens parlarà de Cooperativisme; el Diputat de casa nostra SALVADOR SUNER, ens parlarà del Parlament de Catalunya; en NARCÍS-JORDI ARAGÓ ens dirà "Com llegir el Diari", i finalment MODEST PRATS ens parlarà de Cultura al Gironès.

PROGRAMA D'EXCURSIONS PRIMAVERA 81. — L'equip que cuida d'aquestes activitats està treballant de valent; només vull dir-vos que en Joan Roig ha presentat un dossier de prop de 100 excursions; n'hi ha per a tots els parers i per a totes les butxaques;estic segur que l'elecció serà encertada. En aquest mateix número trobareu un avanç del programa. Esperem sigui del gust de tothom.

TRESORERIA. — L'amic Musellas, el dels "calers", està fent veritables equilibris per fer arribar els diners, però diu que "no hi ha tu tia" per més voltes que hi dona no l'hi "quadren". Volem fer tantes coses! De tota manera seguirem endavant.

CLASSES DE CATALÀ. — Doncs sí, vista la bona acollida que va tenir la seva iniciació, s'ha iniciat el 2.ºn Cicle de Classes de Català, que resta obert per a tots aquells que vulguin començar o millorar els seus coneixements.

SOCIS. — Recordem que estan a la vostra disposició els carnets de Soci corresponents a l'any 1981 i que podeu recollir a la Secretaria del Casal qualsevol dia de 4 a 7. No ho oblideu. Us necessitem a tots.

SANITAT. — El mal ús del Servei Mèdic que gentilmente ens ofereix el Sr. MORÉ, ha provocat que aquest Servei restarà a disposició de tots els Jubilats de Salt i també dels Socis del Casal prèvia identificació. I és que el Sr. Moré tenia raó quan deia que aquí hi havia més gent que al Consultori del "Seguro"

CAMPANYA "ANEM PELS 1.000". — La Junta s'ha posat a treballar per enfortir el nostre Casal. Hem d'arribar als 1.000 socis. Som la primera Entitat saltenca i això vol dir actes culturals, activitats esportives, tenim l'única Revista saltenca i disposem d'un bon local; per fer tot això necessitem més Socis que ens hi ajudin. Proposem-nos tots de fer un nou Soci; jo ja ho he fet, i tu?

ANTONI ECHAVE

EXCURSIONS

Dia 5 d'Abril
Ripoll, Camprodon i Molló

Dia 26 d'Abril;
PASSIO D'OLESA I MONTSERRAT

Excursió subvencionada

Preu Socis: 1.000 ptes.

A tots els socis el CASAL els paga l'entrada per assistir a la funció de la PASSIÓ.

Preu no Socis: 1.300 ptes.

* Places limitades.

* Inscripcions del 20 al 28 de Març.

Petanca

LLIGA SOCIAL

Amb la Jornada del dia primer de març, i mancant tan sols de dues dades per acabar-la, la classificació està així:

Silveri 22 punts; J. Martín 19; Antoni 18; Echavé 17; Canadell, Cabezas i Padilla 15; Roca 13; Ros, Jiménez i Espinar 12; Oliveira 11; Fàbregas 8; Carrill i Macias 7; Gamundi 6 punts.

Sembla ser que Silveri es proclamarà Campió i que la segona plaça serà per a J. Martín o Antonio, en tant que Echavé haurà de conformar-se amb el quart lloc o l'edepèn del seu resultat amb l'esmentat Antonio) amb el tercer. Padilla, Cabezas i Canadell es disputaran les pròximes Jornades els 5.è, 6.è i 7.è lloc. Fins al 12.è la cosa està molt igualada i veurem el que passa; així com a la cua, on només dos punts separen tres equips.

LLIGA INFANTIL PER DUPLETES

Va finalitzar el dissabte dia vint-i-vuit de Març i es van proclamar Campions Josep Jou i Ricard Gamundi. Els van seguir per

aquest ordre: Josep M.ª Soler i David Ros; Manuel Torres i Gemma Busquets; Judith Busquets i Carles Ros; Xavier Ros i M.ª Angels Torras; Jordi Llovet i Joan M.ª Andreu.

A l'acabar la darrera partida es va fer entrega de les copes i medalles cedides per la Joieria Josep M.ª Comas, de Salt. El President del C.P. Salt va fer una petita glossa del que significava aquesta mena de Concursos, fent vots perquè continuïn amb major nombre de participants.

Més tard es va servir un petit refrigeri a tots els participants, gentilesa del Bar del Casal de Jubilats.

ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA

També el dissabte dia vint-i-vuit, a les set de la tarda, donà començament l'Assemblea Extraordinària convocada pel C.P. Salt per parlar de diferents temes ja exposats a la convocatòria.

El que va plantejar més polèmica fou el referent al número que té cada soci a la llista general del Club. L'Assemblea, per unanimitat, va decidir anul·lar el registre dels anys passats, i fer-ne un de nou on el número 1 fos pel fundador del Club i introductor de la Petanca a Salt, eq Pere Vila Massachs i els següents pels seus companys de Junta que siguin socis actualment. Per tant, i a partir d'aquests fundadors, el número al carnet del C.P. Salt estarà en relació amb l'antiguitat del soci al Casal de Jubilats.

Creiem que és una mesura presa amb tota justícia i ho refrenda el que fos aprovada per unanimitat.

Es parlà també de les Botxes, barraca de material i enllumenat de les pistes. De tot això en parlarem més extensament en el proper número de LA FARGA, on us donarem també la relació de tots els Concursos que la Federació Gironina de Bolos, juntament amb els Clubs provincials ha programat per a la Temporada 1981.

Vida del CASAL

Muntanya

1, 2 i 3 de Maig

CAMPAMENT DE PRIMAVERA A LA VALL DEL BAC

La festa del Primer de Maig ens ofereix un "pont" de tres dies que fa de bon aprofitar. Ja avançàvem a l'anterior número de LA FARGA el propòsit d'organitzar, aquests dies, el nostre Campament de Primavera. Ara ja podem anunciar que aquesta acampada tindrà lloc a la Vall del Bac, paratge ben conegut i admirat per la majoria dels socis del C.E.S.

La Vall del Bac, veritable joia de l'Alta Garrotxa, reuneix condicions excepcionals per a un campament de muntanya. Permet tota mena d'excursions, des de les apacibles passejades pels sumptuosos boscos d'aspecte paratge gairebé alpí o a través de prades bucòliques tot admirant les esglésies romàniques que guarda (Sant Feliu del Bac, Sta. Magdalena del Coll, Sant Andreu de Porreres, St. Miquel de La Torre...) fins a les ascensions als altívols cimals que l'envolten: El Puig d'Ou, el Talló, el Montmajor..., sense oblidar els feréstecs paratges de l'estret del Bodelquer, un dels més impressio-

nants d'aquelles contrades.

Per a inscripcions i més àmplia informació, preguem que consulteu a Secretaria.

CAP ALS MIL SOCIS

Aquest és el lema i l'objectiu de la campanya endegada pel nostre Casal. Arribar als mil socis és una fita que es fa necessari aconseguir per tal que els ambiciosos projectes de la nova Junta puguin fer-se realitat. Una fita, per altra banda, que no ha de resultar de difícil consecució per poc interès que cadascun de nosaltres hi esmercem.

El Centre Excursionista Saltenc, com a secció i part integrant del Casal de Jubilats vol, naturalment, participar en aquesta campanya, tant almenys com ja ho ha estat fins ara. Les llistes de nous socis del C.E.S. que contínuament estem publicant a aquestes mateixes pàgines

són, de fet, una font de nous socis també per al Casal. Si creixen les seccions, creixerà el Casal.

Heus aquí la llista de les últimes altes enregistrades.

Com a nous socis del C.E.S.:

Joaquim Frigola i Vallina,
M.ª Isabel Martínez i Villar.
Salvador Masó i Tarrés.
Carles Albosch i Negre.
M.ª Dolors Güell i Alsina.
M.ª José Marcos.
Enric Rosell i Vila.
Issac Motser i Vigas.
Josep Pons i Busquet.
Nora Mateu i Batlle.
Mònica Cabezas i Vicente
Carme Cabezas i Vicente.

A tots la nostra cordial
benvinguda.

¡CORRE, CORRE,
QUE VIENE
MARET!

CON SU
SALCHICHON
COCHON

SALCHICHON COCHON

Maret®

FABRICADO POR: JAMONES GERONA, S. A. AVDA. CANIGO, s/n.
TELF. * 21 43 50 - TELEX. 57170 HAM-E - SALT - GERONA

PARTICIPACIÓ SALTENCA

A UNA PARTIDA REIALISTA DEL 1821

JOSEP CLARA

La nit del 13 al 14 de desembre del 1821, una partida reialista —composta d'uns 30 individus— superà amb la col·laboració dels vigilants la muralla de Sant Cristòfol de Girona i entrà al clos urbà, mentre un nombre semblant de persones mobilitzades esperava pels voltants de la ciutat.

Els propòsits d'aquests reialistes, els quals arribaren fins a la Plaça del Ví i s'enfrontaren a les forces que guardaven la presó, eren alliberar dos capítosts empresonats, apoderar-se de la ciutat i de passada arreplegar algunes quantitats per continuar la lluita contra el sistema constitucional. Malgrat l'enrenou que crearen, no pogueren aconseguir llurs objectius i, en canvi, hi deixaren dos morts i tres ferits.

La partida de "facciosos" era composta per gent de la classe subalterna, vinculada al camp i originària dels diversos nuclis situats a l'entorn de Girona. Es tractava de gent senzilla, a la qual s'els havia promès unes quantitats, aplegada per homes com Malavila, "Misses" o algun religiós absolutista, els quals no havien tingut gaires dificultats per convèncer-los, car la situació econòmica en que es trobaven els camperols era ben miserable.

Les autoritats constitucionals de Girona perseguiren els revoltats, però els donaren l'oportunitat d'acollir-se a l'indult si es presentaven de seguida a sol·licitar el perdó. Això ens permet de conèixer el nom i l'origen geogràfic de 147 individus que formaven part de la partida rebel. Els pobles que tingueren més indultats foren: Salt (23), Montfullà (19), Montcalb (15), Salitja (14) i Bescanó (12).

Els noms dels saltencs que s'acolliren a la gràcia esmentada són aquests: Francesc Bonadona, Pere Pujolà, Marian Carrió, Narcís Guillem, Feliu Sailerós, Pere Bosch, Narcís Aulet, Pere Balter, Narcís Riera, Isidre Bonet, Josep Areu; Josep Gironès, Miquel Calbet, Josep Berdguer, Rafael Mengol, Gregori Carrió, Francesc Isern (sastre), Esteve Vila, Pere Barrera, Miquel Boada, Joan Quintana, Josep Bentura i Joan Galy.

La corporació gironina va fer editar uns fulls on explicava els fets ocorreguts dins la ciutat i hi donà compte també del resultat efectuat per la força governamental dirigida pel comandant Arango, qui practicà una sortida de reconeixement pels pobles veïns i trobà que els camps "se encontraban abandonados de los brazos que los hacen producir, los Pueblos desamparados y todo desierto absolutamente presentaba una imagen demasiado sensible." Naturalment, els camperols havien deixat les feines del camp i, víctimes de la política fiscal del règim i del davallament dels preus agrícoles, havien abraçat la causa reialista que els havia fet promeses temptadores. El comandant afirmava també que, un cop acollits a l'indult, "volviendo a sus trabajos acostumbrados, dieron así nueva vida a los Campos".

La crítica final de l'Ajuntament gironí acabava significativament així: "Gentes sencillas e incautas no escuchéis persuaciones siniestras: vivid pacíficos en vuestras casas y esperadlo todo de la sensatez del Congreso Nacional y del tiempo, las ventajas no se logran en un día; nuestra Nación exhausta de todo, necesita del sudor de sus hijos".

fOTO CONCURS
SALT inèdit

Aquestes lletres mig esborrades i envellides donen constància de l'existència d'una de les Cooperatives que el poble de Salt havia tingut i que havien arribat a tenir una destacada importància econòmica i social, de cara a l'accés al consum del poble treballador.

Aquesta COOPERATIVA portava el nom de "LA CONSTANCIA". Es pregunta...

- 1) Com es diu avui el carrer on estava situada, i abans de tenir el nom actual com es deia?
- 2) Que hi ha actualment al lloc on abans hi havia la Cooperativa?

Envieu les vostres respostes a LA FARGA: Passeig Verdaguier, n.º 1

El guanyador rebrà com obsequi un val per import de 1.000 ptes. obsequi de Comercial VALVI

Número anterior: Les respostes eren:

- 1) Sant Antoni del Porquet.
- 2) 17 de Gener.

Ha resultat guanyador Josep Alsina, domiciliat al C/ Montsalvatge, 17 - SALT, que pot passar per Secretaria a recollir el premi.

— El company de redacció, Sr. Cebrián, va sofrir un accident quan passejava amb la seva bicicleta. Afortunadament no va tenir conseqüències greus i molt aviat el tornarem a tenir entre nosaltres.

— El dia 23 de febrer el "senyor Tejero" ens els va posar a tots "per corbata".

VENTURA PAU I SOLER

CONVERSES AMB ELS MEUS NÉTS

Cada dia és més nombrós el grup dels qui hem arribat a l'anomenada tercera edat i que tenim la sort de poder-nos aplegar entre amics que ja pentinem cabells blancs o lluïm una closca que ens descobreix els anys, i degustant un cafè o un infusió i els més valents un "carajillo" asseguts al redós d'una taula de les Llars del Jubilat (que cada dia proliferen més) juguem al dominó, a la manilla, la botifarra o al truc, que ajuden a matar les hores esperant el moment de tornar a casa i ajudar de la companyia familiar.

I aquest retorn, a vegades, és motiu de conversa amb els nostres néts.

— D'on vens, avi....? De la casa dels Jubilats...? Eh, que els que hi aneu sou tots vells....?

L'altre dia, però, la pregunta que un d'ells em va posar, tingué un altre caire. El nét en qüestió acaba de complir els cinc anys.

— Tu avi, ets indi? — em va dir.

— I ara. Que no veus el color de la meua pell; és tan blanca com la teua.

— Bé, però tu vares perdre la guerra i els indis sempre perden — em va respondre.

Ha llegit això que els indis sempre perden les guerres a les revistes infantils i ho veu en els films que passen a la televisió. I la seva mentalitat li ha fet comprendre que els que perden una guerra han d'ésser indis per força.

Em calgué explicar-li que a la nostra de guerra no n'hi havia pas d'indis i que tots erem blancs. Però ell no es va pas donar per convençut i va continuar:

— Així vosaltres vàreu fer una guerra com nosaltres quan ens barallem i ens llancem pedres per jugar i després tomem a quedar amics. Ara que vosaltres us tiràveu "tiros" i les escopetes eren de debó i si us matàveu era de veritat.

— Més o menys va passar així. El que puc assegurar-te és que "l'indi" el vàrem fer tant els que diuen que varen guanyar, com els que diguem que vàrem perdre....

Evito parlar i fer comentaris d'aquella guerra, maleida guerra!, fruit d'ambicions de govern, però a vegades no hi ha altre remei i cal fer-ho!, tal com ara m'agradaria poder fer comprendre als meus néts que si un dia en la nostra joventut, ben llunyana ja, ens vàrem tirar "tiros" i esdevinguérem enemics, quan hem arribat a la tercera edat hem deixat de banda i oblidat completament les rancúnies i enemistats creades per pensar ben dispars i al voltant d'una taula de la Llar del Jubilat ens hem tornat a agermanar per jugar al dominó o a la brisca.

Llàstima dels milers i milers d'amdues bandes, que no han pogut arribar a la tercera edat. A aquestsobrets, malauradament, i amb tot respecte, sí els va tocar de fer "l'indi".

LA INDEPENDÈNCIA EN MARXA

UNA DATA HISTÒRICA

El dia onze de febrer d'enguany és ja una data històrica per a tots els Saltencs, perquè entre tots s'ha aconseguit que l'Ajuntament de Girona prengués l'acord, i per unanimitat de tots els partits polítics que formen aquell Consistori, d'iniciar el Procés de segregació dels antics municipis de Salt i Sarrià. Això ha estat possible perquè l'actual Consistori és democràtic. Però no ens enganyem, que si el fet és una realitat és degut a la gran pressió popular que continuament han fet la Comissió per a la Independència, totes les entitats del poble, Empreses que s'han adherit a la mateixa campanya i un seguit de veïns.

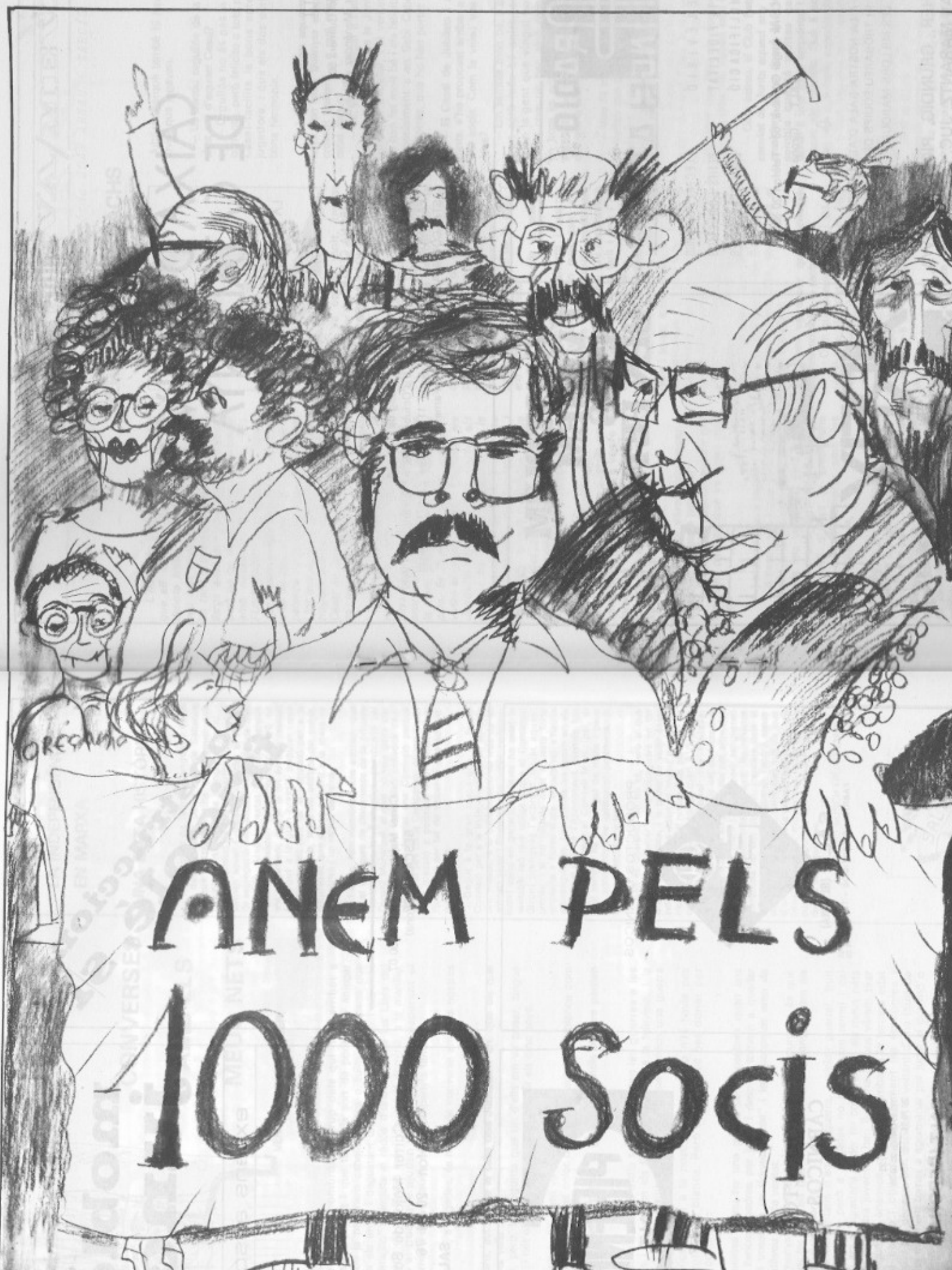
I si no, fem memòria i ens adonem que en el transcurs de cinc mesos de la primera Assemblea a les Bernardes, convocada pel Consell Municipal, el qual no veia gaire clar la independència i per això convocà l'Assemblea per formar una Comissió perquè portés el pes de la Campanya, es movilitzà i fes pressió a polítics, Ajuntament i al Parlament per tal de trobar-hi una solució que fos viable.

Degut a la gran tasca que ha fet la Comissió per a la Independència en aquests cinc mesos, a la col·laboració de més de 40 entitats vives i Empreses del poble, personalitats i veïns en general, aquesta ha estat la veritable raó que obligà a que el Consistori Gironí prengués l'acord d'iniciar aquest procés, i si no hagués estat aquesta forta empenya, a hores d'ara encara no s'hauria aconseguit res. Les proves les tenim en els dos anys que té l'Ajuntament. Només fou capaç de formar el Consell Municipal, el qual sempre ha estat lligat de mans i peus per poder resoldre qualsevol problema, ja que no té cap força legal.

Salt és diferent? No ho sé, però sí que és capaç d'aixecar molta polseguera en tot el que es proposa, i la prova de voler ésser independents ha estat el motiu perquè la majoria de diaris del nostre País parlessin de casa nostra. Fins i tot el diari AVUI, ens delectà amb un editorial que titulava: "L'exemple de Salt" el dia set de febrer; el Punt i Los Sitios en parlen dia per altre, les emissores de ràdio i la televisió estigueren presents en diferents ocasions, les revistes comarcals no ens oblidon, i encara deia el Sr. Nadal que ells prengueren l'acord sense cap mena de pressió. Amb això vull dir que la unió fa la força i la pressió popular fa ells benzina per fer moure tot l'engranatge burocràtic i polític del nostre País, i el demés són bestieses,

NARCÍS BURCH I PUIGDEMONT

ANEM PELS

10000 Socis

PERE VILA I MASSACHS

L'home és gran, està trist, encara que ell diu que no. El seu rostre denota tristor i cansament i la seva veu surt trencada i al parlar, de tant en tant, s'entrebanca; és degut als llargs anys que ha viscut a França, però no ha defugit la prova de parlar amb nosaltres. Es diu Pere "EL FUNDADOR" com alguns el coneixen, i està oblidat per altres. Amb tot, a ell es deu el que a Salt es jugui a petanca i potser cal afegir-hi que fins i tot que el poble o els socis del Casal tinguin ara on reunir-se, que és al Casal de Jubilats, que a hores d'ara, es i troba en dansa.

Va néixer a Salt l'any 1907; la mort de la mare va fer que als deu anys hagués d'abandonar el poble i anar a casa d'un seu oncle, germà de la mare, proposició que li feu el seu pare. Es l'hereu de quatre germans i vivien el carrer de Sant Francesc, ara Joaquim Rebetllat. Han passat els anys i ha tornat al poble i a la mateixa casa, que és la del seu germà; després de quedar vidu i sense fills, enyora la petanca, ja que no pot jugar per causa d'una feridura, però el que no es pot oblidar és que ell és el fundador de la petanca.

— Quants anys fora d'aquí?

— Sí, uns seixanta quatre; però sempre he anat i vingut a veure la família, el meu poble i els companys. Encara que em costa molt enraonar, intentaré contestar-vos.

— Quin any vàreu començar a ensenyar a jugar a petanca?

— A finals del setanta, encara que molts es pensen que va ésser més tard.

— I a on anaveu a jugar?

— A l'estiu a la Plaça dels Peixos i a l'hivern a la rectoria. Al principi a molts els feia vergonya, però poc a poc vàrem anar fent colla, i al cap d'un parell d'anys ja erem uns setanta, sense comptar amb les dones i els juvenils.

— Com us va sortir la idea d'ensenyar a jugar aquest joc a Salt?

— Jo em volia retirar del treball que feia a França i en un dels viatges que vaig fer ja vaig portar dos parells de jocs de boles, per quan estigués retirat poder distreure'm una mica i també pensant en aquells vells que no anaven al bar i estaven asseguts a la plaça.

— Us va costar molt, trobar companys per practicar la petanca?

— Sí. Al principi ningú no volia jugar; aquí no es coneixia aquest joc. Les botxes sí, i un hivern que plovinejava i estàvem a la plaça el Sr. Rector ens va convidar a passar l'estona a la sala de baix de la rectoria, i tot parlant amb uns quants companys els vaig dir que si volien podríem jugar; el problema era de boles. Després en vàrem anar a comprar; el Sr. Rector ens va deixar jugar al pati del darrera de la casa i així vàrem començar.

— L'afició de seguida va créixer, no?

— El joc en si és divertit i més per matar l'estona. Quan més gent s'hi va afegir va ésser a l'estiu quan vam anar a la plaça. Molts s'hi encantaven. Jo aleshores m'havia ferit i fins i tot em portaven les boles.

— Però, no sols jugaven vells, oi?

— No, començaren a venir dones, nens i joves; molts d'ells de la Penya Barcelonista, i com que la cosa s'animava, vàrem anar a trobar la Junta del Club de Futbol Salt per poder estar federats i poder jugar campionats. I l'any 1973, si no em falla la memòria, vam formar el Club, que es deia Secció de Petanca del Club de Futbol Salt, essent jo el primer President.

— Com va ésser que tornessiu definitivament a la rectoria?

— Com que ja erem molts i allà no hi cabíem, vàrem parlar amb en Joan Riu, el Rector, i ell ens va deixar el pati per a nosaltres. Mai no oblidaré aquest senyor, ja que tot varen ésser facilitats per a nosaltres, i des d'aquí vull donar-li les gràcies per tot el que va fer.

— Es pot dir que el Casal ha nascut gràcies a la petanca?

— Bé, no ho sé, potser que sí, però això no era el que jo pretenia, ja que no podia pensar en un Casal de

Jubilats perquè també hi havia molts joves que jugaven.

— Us sentiu orgullosos de la grandiositat ara d'aquest Casal?

— Orgullós no és pas la paraula correcta, però felicito a tots perquè el Casal facilita la bona entesa dels jugadors, i que els dos estiguin en bona harmonia.

— La petanca en aquests darrers anys han anat guanyar adeptes i ha crescut bastant... a què creu que ha estat degut?

— Bé, jo vaig piegar a l'adonar-me que feien falta joves a la Junta i amb ganes de treballar, i la veritat és que ho han fet molt bé i els felicito a tots, especialment a en Sebi Cabezas i a en Torres, que ho han portat molt bé.

— El Casal de Jubilats i simpatitzants, s'ha proposat arribar a xifra de mil socis. Com la veieu vos aquesta idea?

— Em sembla molt bé, i com més gran serà més bé anirà, sempre i quan la gent que vingui no vegi el Casal com un bar, sinó com un lloc on hom es pot distreure i jugar a la petanca i no viciar-se amb les cartes, que per a això ja hi ha altres bars.

— Vos fa molts anys que doneu un trofeu que porta el vostre nom del qual les despeses corren a càrrec vostre. El penseu continuar atorgant?

— Sí. Quan vaig sortir de President i es formà l'altra Junta em varen fer soci d'honor, i jo els vaig prometre que faria un concurs cada any i, si Déu vol, aquest serà el novè.

— Com sabeu, el Club Petanca ha canviat de Junta aquest any i el nou president és en Josep M.ª Macies, i sembla que té moltes ganes de donar-li una forta empenta i promocionar els infantils. Què li aconsellàriu vos, que teniu experiència?

— Que segueixi amb aquesta idea de promocionar els vaillets, que són els que tenen el futur a les mans, però que tampoc no oblidí els vells, que també necessiten distreure's.

Així acabem per avui una altra xerrada, donant les gràcies a en Pere, per la seva amabilitat. Només voldríem nosaltres que el club assolís algun important trofeu, i el dedicués a aquest home que ha fet tant per a aquest joc que ha arrelat tan bé a Salt.

Des del Carrer Major pel Fargaire

EL MAS LLORENÇ I ELS NOSTRES EDIFICIS HISTÒRICS.

Aquests darrers dies una notícia ha saltat als mitjans d'informació: La Compra del Mas Llorenç per part de l'Ajuntament de Girona, 5.500.000 ptes. per un edifici que forma part de la història de Salt.

El Mas Llorenç, masia del segle XIV, de construcció civil gòtica, és tal vegada l'edifici més antic de Salt. Juntament amb la Torre de "LA FARGA", el SITJAR i la TORRE MIRONA, forma part del que en podríem dir "el quartet històric de Salt". Avui, tots quatre, juntament amb el Mas Ribot, Les Bernardes i altres, estan inclosos en el catàleg municipal d'edificis a protegir. Això vol dir que és possible la seva salvació i el seu rescat.

El Mas Llorenç, edifici anexe a l'església parroquial, ha viscut els principals esdeveniments del nostre poble: festes religioses i civils, processons, manifestacions, etc...

Dins dels nostres programes de la Festa Major, n'hi ha un de significatiu: un quadre

del pintor Josep Ramis, des d'Amèrica, en que apareix en primer terme el portal del Mas Llorenç, fa un temps impunement derruït, per a fer possible l'entrada d'un camió dintre del mas. El portal, la paret lateral, el torreó, una gàrgola, uns capitells desapareguts, unes arcades enmig de la pedra viva, escales, el pati, i el temps que hi ha anat passant formen part del Mas Llorenç avui mig viu i mig abandonat, mig brut i mig ruïnós, però encara viu, i tot un símbol a recuperar per la petita història d'un poble que al segle XIV apareix a la geografia catalana amb el nom de SALTU.

Si volem fer la biografia del Mas Llorenç, a les dades que han estat recollides pel llibre d'història, com l'estada del Príncep Ferran el qual s'hi va allotjar per uns dies, hi caldrà afegir fets importants en la vida dels darrers anys de la nostra vila, que han tingut per marc i escenari el Mas Llorenç i dintre el Mas una casa especial. Citem-la: és Ca la Quela, unes voltes esblanqueïdes i un passadís que han estat testimoni de fets

significatius, com les nombroses reunions i activitats de l'Escoltisme i la gestació d'un projecte que va sosmoure l'esmortida activitat dels anys del franquisme: La Pastera.

A les voltes de Ca la Quela, el teatre i la Poesia, les xerrades sobre la consciència nacional catalana, els debats i col·loquis hi han estat presents. La vida cultural i popular hi ha quedat gravada a les parets. La realitat d'una intensa vida subterrània feta a Salt els anys 60 i part dels 70, està també immersa al Mas Llorenç.

El Mas Llorenç tornarà a recuperar la vida, i esdevindrà amb el temps un nou projecte cultural, no subterrani ni semi-amagat, sinó plenament obert, on els veïns i joves del poble aprendran a les seves parets el que és la cultura, sense haver d'amagar-se'n i amb el ple suport de les nostres institucions més representatives.

COL·LABORACIÓ

QUAN UN POBLE TÉ CONSCIÈNCIA DE POBLE

Hem fet les primeres passes, amb èxit, per tornar a ser un poble independent; això vol dir que podrem tornar a decidir en les nostres coses. Ja no podrem, com fins ara, donar la culpa o tota la culpa a l'Ajuntament de Girona. Hem de ser conscients del que això representa; en comptes de criticar, com hem fet fins ara, ens hem de posar a treballar.

Un poble no va bé perquè hi hagi eleccions i podem decidir; un poble va bé quan hi ha eleccions i els escollits i els no escollits i tot el poble hi posen el coll. Podria posar exemples, però no cal, estan a l'abast de tothom. Una casa no va bé pel fet que hi entrin molts diners; una casa va bé quan hi ha una bona administració i tothom hi col·labora amb el seu treball. Un ajuntament no és més que una casa gran. Els seus cabals, ben administrats, i la col·laboració dels veïns, farà que sentim nostres totes les realitzacions que s'aconsegueixin i n'estarem orgullosos.

Massa temps fa, ens varen fer perdre la consciència col·lectiva. Solament se'n recordaran homes i dones grans, de 60 anys per amunt; els altres, tots els altres, hem vegetat més que viscut, en vivíem apartats,

però en canvi en patíem les conseqüències; unes conseqüències nefastes per a l'esdevinidor. Estàvem acostumats a criticar-ho tot, era l'única força que teníem al nostre abast. Com que tot es decidia a les nostres espatlles, no teníem altra opció que protestar.

Amb tot i això, per alguns motius encara que diversos, sempre ha surat en algunes persones la solidaritat amb el próisme (algú dirà que per afany de protagonisme) i així, quan la situació ho ha permès, han anat, poc a poc, florint altra vegada entitats que són la vida d'un poble. Això és bo, per a entendre'ns i comprendre'ns hem de conuiu junts, és necessari per tenir consciència de poble.

Seguim per aquest camí; que amb tot i això de feina en tindrem. Pensem, i hem de voler, que la nostra col·laboració serà necessària; deixem de criticar i, si ho fem, fem-ho amb claredat sincera, tant si és acceptada com no. Que no falti el nostre cop de mà. No es podrà solucionar tot a favor de tots; hem de tenir la comprensió i el desig que totes les decisions que afavoreixin la majoria, afavoreixin el poble.

R. TORRAMEDÉ.

CULTURALIA

EL SETÈ CEL
LLIBRERIA
SALA D'ART

EXPOSICIÓ
RECUILL

Lluís
Mateu

DEL 31 de GENER AL 28 de FEBRER - 81
C/ Major, 163 - SALT

El dia 19 de desembre obria les seves portes la llibreria "El Setè Cel" situada al Carrer Major, al costat de l'Ajuntament. Alhora hom inaugurava la seva sala d'art situada a l'entresòl. I ho feia amb una exposició de fotografies de "l'Oli", és a dir, l'Oliveres de Desat. El nom de l'exposició era el de "La sang" i pretén ser la primera de les parts que hauran de configurar el que s'anomenarà "Les plagues d'Egipte". Cal fer-se ressò de la gran acollida que a nivell de mitjans de comunicació tingué aquesta mostra fotogràfica que referma la categoria que en mica en mica està assolint arreu aquest fotògraf.

Del dia 31 de gener al 28 de febrer exposava el conegut "fargaire" i protopintor saltenc Lluís Mateu. Sota el lema Recull, en Lluís ens permetia observar quina era la seva trajectòria darrera. Val a dir que a nivell de projecció ciutadana l'exposició d'en Lluís Mateu ha tingut una acollida important que demostra el reconeixement de la seva tasca pictòrica i que esperem l'impulsi a una major dedicació que permeti observar de forma més continuada la seva feina de pintor que tant a comptagotes ens la subministra.

El dia 28 de febrer i fins el 26 de març, penja els seus quadres la Mari Carme Oliveras. La seva obra comprén dues parts: pintura pròpiament dita i dibuix. Val a dir que la jove artista gironina empra uns tons suaus, a base de transparència i amb una mateixa idea de colors. És el que podríem anomenar l'estètica per l'estètica. Com ella mateixa ha explicat, no pretén un rebuscament pictòric ni un refinament en els seus quadres; el que prevaleix en aquesta exposició són els dibuixos senzills i les grans extensions cromàticament equilibrades. El resultat és a la vista. Una visita a aquesta exposició, encara present a aquesta sala d'art, us permetra jutjar per vosaltres mateixos.

Val a dir que amb molta probabilitat serà Jordi Gispert el que pengi la seva obra a la Llibreria El Setè Cel durant el mes d'Abril. Pensem que és una bona notícia pels amants de l'art al poder comprovar les darreres tendències d'aquest pintor saltenc ja consagrat.

MER FÀBREGA

Lo Vell Nou

TALLER MECANICO REPARACION CALZADO

Major de Salt, 309

GIRONA

ANA M.ª HERNANDEZ CASAGRÁN

SALA-2

SPORTS - BOLSOS - CALCATS

Major de Salt, 309 - Tel. 20 11 72

GIRONA

La Junta, sempre amb ànim d'aconseguir millores per als Jubilats, s'ha posat en contacte amb distints establiments de la nostra Vila i de Girona, a fi que tots els Jubilats del Casal, amb la sola presentació del carnet del Casal, tinguin un descompte del 10% en les seves compres.

Els establiments que col.laboren i aprofitem l'avinentsa per donar-los-hi les gràcies pel seu gest envers els Jubilats, són els següents:

CALÇATS SALA 2 - Major, 309
INST. J.L. VÁZQUEZ - Major, 234
ELECT. J. VILA CROUS - Major, 243
DISTELLERIA PUEBLA - Major, 203
LAMPIS. JORDI COMAS - Major, 205
FERRETERIA DOMÈSTICA - Major, 119
MOBLES VILANOVA - Passeig d'Olot, 95 (Girona)
TEIA - Flors i Coses - Abat Oliba, 40
MERCERIA J. TURON - Major, 117
JOIERIA RELLOT. COMAS - Major, 83
HIPER-MOBLES GIRONA - Passeig d'Olot, 132
CANNY BOUTIQUE - Major, 65
JOIERIA RELLOT. MANEL - Major, 109
CONFECCIONS BERGA - Major, 68
CONFECCIONS ÀNGELA CASAS - Major, 48
CALÇATS M. BISBE - Major, 45
MARROQUINERIA P. DOMINGO - Major 47
CALÇATS FERRER Major 62
PERSIANES SUMACE - Dtor. Fleming, 4
ÓPTICA TARRÚS - Major, 241
FERRETERIA SOLER - Fortuny, 3
CALÇATS M. SOLANA - Major, 133
TAPISSERIA SERRA - Plaça de Salt, 11
LLIBRERIA SETÈ CEL - Major, 163

Esperem que en properes dades podrem ampliar la llista, amb l'ofertament de nous establiments col.laboradors.

L'ACUDIT FOLL per Bugara

HUNTSMAN

ONE.— Ara que ja portem un parell de mesos amb el nou masca del Casal, ja veiem tots que no anirem tan malament com anavem amb l'altre.

També s'ha canviat, tothom ho sap, la Junta de Petanca. Nosaltres hi som pel mig, la qual cosa vol dir que ha d'anar bé per força.

Aprofitant que sembla que ara és temps de fer canvis (recordeu que el dia 21 començà la primavera), en proposem un: ja que el nombre de socis és cada vegada més gran, els problemes de circulació dins el Casal són més greus, per tant, creiem que caldria construir una línia de metro que comunicés les pistes de joc amb els llocs d'utilitat pública (bar, lavabo, gimnàs, taules de joc...)

TWO.— Tots, al tenir entre les mans el número de febrer, haureu quedat decepcionats al veure que no hi erem. Ho sentim, però no és pas que no volguem sortir, al contrari ens agrada fer-ho, però no podrà ésser així com tots voleu; no us penseu que era una nova censura, no; això ja s'ha

acabat. La gent que ara mana té el seny com a bandera (quin pet de frase, eh? i consegüentment, respecta la llibertat d'expressió.

De fet, no és pas que ens expressem molt bé; ara, la llibertat la volem tenir.

THREE.— La veritat és que ja no sabem que més explicar-vos. Aquest tercer apartat només l'hem posat per a no perdre el costum. Si hi trobeu a faltar alguna cosa li podeu posar vosaltres mateixos, que ja sou prou grans.

FOUR.— Acomiadament. Bé, ara fins d'aquí dos o tres números ens sembla que no podreu delectar-vos amb la nostra sana literatura.

No podem canviar l'organigrama de l'Estat espanyol (cosa que ens agradaria), i això ens obligarà a restar absents un temps, però tranquil·litat, que ja arribarà el dia de tornar-nos a veure. I per suposat que si hi ha algú que fa una parida no ens costa pas massa dedicar-li un escrit. O sigui, que apa, atenció i a fer bondat, que en el fons (molt en el fons) us estimem a tots. Good Bye, amics.

la vida amb HUMOR

**"AL SUELO!
TODO EL MUNDO
AL SUELO!"**

Acaben d'entrar pel portal del Passeig Verdaguier, pel pati de les monges i per la porta que dona al Carrer Llarg (abans Hernan Cortés). Van coordinats; gent de tot Salt, les forces vives Pocs, però ben avinguts. Què volen aquesta gent? Des del bar puja trencadissa de vidres i remor de taules volcades. Ja m'imagino la cara esverada dels botifarraires de torn i els crits mig ofegats de les padrines. La imatge del fundador ha fet un saltet d'angoixa, tot i que ell ja està acostumat a viure coses d'aquestes. Algú ha assolit tancar-se a l'excusat i allà, fent composició de lloc tot assegut a la trona comunal, pensa si serà prudent saltar per la finestra. La casa veïna resta tranquil·la, i no sembla pas que els seus habitants vulguin intervenir, almenys de moment. Com que no hi ha telèfon, no es pot comunicar a ningú la situació. A més, a qui ho comunicarien, si ningú no ho entendria! Un redactor de LA FARGA pensa: Quin "teva-meva" faré quan hagi passat tot això! Però no el deixen pas pensar gaire. Un d'ells està dient: Els de LA FARGA, tots al seu local! I els tanquen dins. Es veu que els consideren perillosos. El President sortint, blanc com un paper de fumar, els pregunta qui són i què volen. El fan callar. Abans, havien fet callar i havien tustat el President de la petanca, un home de geni, que s'havia enfrontat amb ells, als primers moments. El President de la muntanya té por perquè el consideren de l'oposició. Els Hunstman, tot dissimuladament, han estripat una colla de notes que havien pres; eren massa comprometedores. El Burxeta, com sempre, ha tingut la traça de poder escapar-se per la porta falsa; ell ho podrà contar a l'opinió saltenca. Déu del cel! Com acabarà tot això?

Per sort, només ha estat un vulgar somni de Carnestoltes. L'elecció de President del Casal es va fer amb normalitat. Va sortir elegit. Però això ja no em toca a mi. Es cosa de la Vida del Casal.

BURXETA.

